

Divdesmit otrā Starptautiskā Lingvistikas Olimpiāde

Taibei (Taivāna), 2025. g. 20.–27. jūlijā

Komandu sacensību uzdevums

Šajā uzdevumā tiek izskatītas vairākas sinotibietiešu valodu saimes kiranti atzaram piederošas valodas, kurās runā Nepālas austrumos. Vienā valodas saimē būdami, kiranti valodas un ķīniešu valodas ir attāli radniecīgas, ko var redzēt salīdzinot vārdus atpare valodā (kiranti atzars) ar tiem radniecīgajiem vārdiem mandarīnu, kantoniešu un hokienu (ķīniešu atzars) valodās:

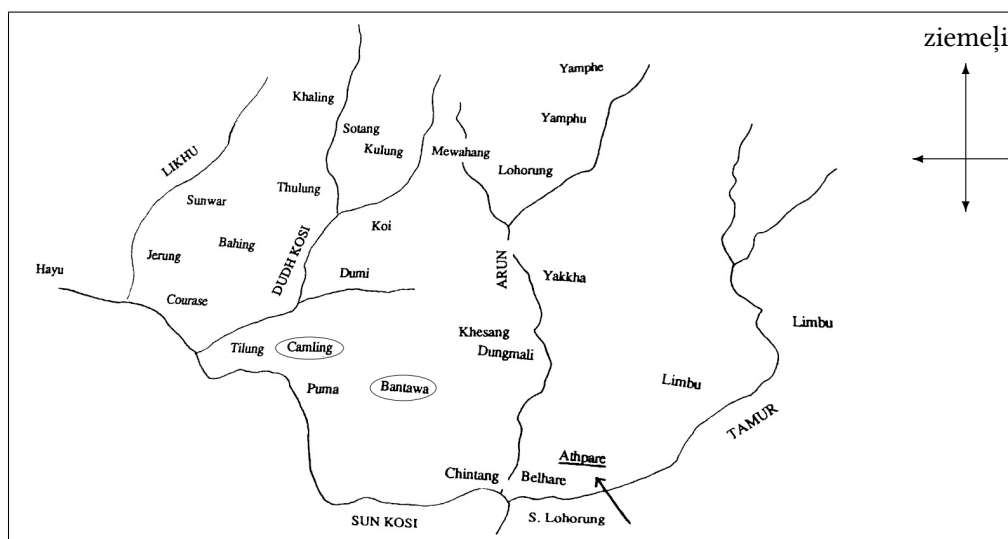
atpare valoda	simā	<i>mirt</i>	mandarinu valoda	si3	<i>mirt</i>
atpare valoda	sepma	<i>nogalināt</i>	kantoniešu valoda	saat3	<i>nogalināt</i>
atpare valoda	khomma	<i>meklēt</i>	hokienu valoda	khòu^a	<i>redzēt, skatīt</i>

Kiranti valodās personas vietniekvārdi var attiekties uz vienu personu (vienskaitlis), divām personām (divskaitlis: $\bigcirc_{\text{divsk}}$) vai vairāk nekā divām personām (daudzskaitlis: $\bigcirc_{\text{dsk}}$). Tajās atšķir arī starp ‘mēs, ieskaitot tevi’ jeb inkluzīvo „mēs”: $mēs^+$ un ‘mēs, neieskaitot tevi’ jeb ekskluzīvo „mēs”: $mēs^-$; piemēram $mēs^+_{\text{divsk}} = \text{‘es + tu’}$. Vietniekvārdi neatšķiras pēc dzimtes, tāpēc vienkāršības labad uzdevumā izmanto tikai vīriešu dzimtes formas (*viņš*, *viņi*).

Darbības vārdi kiranti valodās pielāgojas priekšmetam un izteicējam (subjektam un objektam), taču nereti viena darbības vārda forma atbilst vairāk kā vienam subjekta-objekta pārim. To var redzēt sekojošos piemēros atpare valodā. Darbības vārdi doti treknrakstā.

unna khani masedie	<i>viņš nogalināja jūs_{dsk}</i>
unciņa khani masedie	<i>viņi_{divsk/dsk} nogalināja jūs_{dsk}</i>
khanciya aņa asetciciņa	<i>jūs_{divsk} nogalināsiet mani</i>
khanna anciņa asetciciņa	<i>tu nogalināsi mūs_{divsk}⁻</i>

⚠ Atpare valodā runā ap 5000 cilvēku vairākos ciematos Dankutas rajonā Nepālas austrumos. Sk. karti zemāk.

Kiranti valodu izplatības apgabala karte
(avots: Ebert 1997, *A Grammar of Athpare* ‘Atpare valodas gramatika’)

I. daļa. Camlingu valoda

Camlingu valoda ir kiranti valoda, kurā runā ap 80 000 cilvēku ap Khotangas rajonu. $c = c$. $\mathfrak{a} = a$ vārdā *nesaprot*. h apzīmē iepriekšējā līdzskaņa aspirāciju (izrunu ar paspēcinātu izelpu). $ng = n$ vārdā *mango*. $y = j$. $\sim$ apzīmē patskaņa nazalizāciju.

- (a) Zemāk doti dažī darbības vārdi camlingu valodas ziemeļrietumu dialektā kā arī to tulkojumi latviešu valodā. Darbības vārdi un tulkojumi ir sadalīti grupās pa 8, kopā ar tulkojumiem jauktā secībā katras grupas ietvaros.

Savietojiet darbības vārdus ar pareizajiem tulkojumiem!

1. takhisika	3. lodace	5. khisunga	7. khisumke
2. palodunga	4. tyoku	6. lodumka	8. talodāi
A. $m\bar{e}s_{dsk}^-$ saķemmēsim viņu		F. <i>tu saķemmēji mūs_{dsk}⁻</i>	
B. $m\bar{e}s_{divsk}^+$ izstāstīsim viņam/viņiem _{divsk/dsk}		G. <i>tu izstāstīsi man,</i>	
C. <i>es saķemmēju viņu</i>		<i>jūs_{divsk/dsk} izstāstīsi man</i>	
D. <i>viņš/viņi_{divsk/dsk} izstāstīja man</i>		H. $m\bar{e}s_{divsk}^-$ izstāstījām viņam	
E. <i>viņš ieraudzīja viņu</i>			

9. taprata	11. takhatine	13. khicka	15. ryunga
10. mirie	12. khice	14. prataci	16. dungi
I. $m\bar{e}s_{dsk}^+$ iedzērām		L. <i>jūs_{dsk} aiziesiet</i>	
J. $m\bar{e}s_{divsk}^+$ sastrīdēsimies;		M. <i>tu iekliedzies</i>	
<i>viņi_{divsk} sastrīdēsies</i>		N. $m\bar{e}s_{divsk}^-$ sastrīdējāties	
K. $m\bar{e}s_{divsk}^+$ iekliedzāties;		O. <i>viņi_{dsk} apsmiesies</i>	
<i>viņi_{divsk} iekliedzās</i>		P. <i>es apsmējos</i>	

17. taidunga	19. taidaci	21. paidunga	23. idacka
18. paidacka	20. idunga	22. idaci	24. paidaci
Q. <i>es iedevu viņam</i>		U. <i>viņš/viņi_{divsk/dsk} iedeva mums_{divsk}⁻</i>	
R. <i>viņš/viņi_{divsk/dsk} iedeva jums_{divsk};</i>		V. <i>tu iedevi man,</i>	
<i>jūs_{divsk} iedevāt viņam/viņiem_{divsk/dsk}</i>		<i>jūs_{divsk/dsk} iedevāt man</i>	
S. <i>viņi_{divsk} iedeva viņam/viņiem_{divsk/dsk};</i>		W. $m\bar{e}s_{divsk}^+$ iedevām viņam/viņiem _{divsk/dsk}	
<i>viņš/viņi_{divsk/dsk} iedeva mums_{divsk}⁺</i>		X. $m\bar{e}s_{divsk}^-$ iedevām viņam/viņiem _{divsk/dsk}	
T. <i>viņš/viņi_{divsk/dsk} iedeva man</i>			

25. seine	27. khinane	29. khōna	31. tōne
26. inani	28. prainha	30. lonani	32. cainhani
Y. <i>es paskatījos uz tevi,</i> <i>mēs_{divsk/dsk} paskatījāties uz tevi</i>		<i>mēs_{divsk/dsk} iekliedzāties uz tevi</i>	
Z. <i>es saķemmēšu jūs_{dsk},</i> <i>mēs_{divsk/dsk} saķemmēsīm jūs_{dsk}</i>		DD. <i>es iesitu jums_{dsk},</i> <i>mēs_{divsk/dsk} iesitām jums_{dsk}</i>	
AA. <i>es iedevu jums_{dsk},</i> <i>mēs_{divsk/dsk} iedevām jums_{dsk}</i>		EE. <i>es nogalināšu tevi,</i> <i>mēs_{divsk/dsk} nogalināsim tevi</i>	
BB. <i>es ieraudzīšu tevi,</i> <i>mēs_{divsk/dsk} ieraudzīsīm tevi</i>		FF. <i>es izstāstīju jums_{dsk},</i> <i>mēs_{divsk/dsk} izstāstījām jums_{dsk},</i> <i>es pārdevu jūs_{dsk},</i> <i>mēs_{divsk/dsk} pārdevām jūs_{dsk}</i>	
CC. <i>es iekliedzos uz tevi,</i>			

33. ritumcum	35. pacaidhunga	37. setumcumka	39. patyokacka
34. taphlodace	36. losungcunga	38. praidhāi	40. talodyucyu
GG. <i>tu izstāstīji viņiem_{divsk/dsk}</i>		KK. <i>jūs_{divsk} palīdzēsiet viņam</i>	
HH. <i>es pārdevu viņus_{divsk/dsk}</i>		LL. <i>viņš/viņi_{divsk/dsk} iesita man</i>	
II. <i>viņš/viņi_{divsk/dsk} ieraudzīja mūs_{divsk}</i>		MM. <i>mēs_{dsk} apsmējāties par viņiem_{divsk/dsk}</i>	
JJ. <i>es iekliegšos uz viņu</i>		NN. <i>mēs_{dsk} nogalinājām viņus_{divsk/dsk}</i>	

- (b) Doti vēl 10 darbības vārdi, šoreiz camlingu valodas dienvidaustrumu dialektā, kā arī to tulkojumi latviešu valodā. Savietojiet darbības vārdus ar pareizajiem tulkojumiem! Daži no šiem darbības vārdiem ir vienādi abos dialektos.

41. khamipaidhe	43. pata	45. khapaidhace	48. khangyo
		46. khatapaidhine	49. khata
42. khataphoda	44. tata	47. khakhanga	50. mita
OO. <i>tu atnāci;</i> <i>viņš atveda viņu</i>		TT. <i>viņš paskatīsies uz viņu</i>	
PP. <i>viņš paskatījās uz mani</i>		UU. <i>viņš aizgāja</i>	
QQ. <i>tu palīdzēji man/mums_{divsk/dsk}</i>		VV. <i>viņi_{dsk} iekliegsies uz mani</i>	
RR. <i>viņš iekliedzās</i>		WW. <i>viņi_{dsk} atnāca</i>	
SS. <i>jūs_{dsk} iekliegsieties uz mani</i>		XX. <i>viņi_{divsk} iekliegsies uz mani</i>	

II. daļa. Bantava valoda

Bantava valoda ir kiranti valoda, kurā runā ap 160 000 cilvēku ap Bodzpuras rajonu Nepālas austrumos, uz austrumiem no Khotangas rajona. $c = c^h$ apzīmē iepriekšējā līdzskaņa aspirāciju (izrunu ar paspēcinātu izelpu). $i \approx u$ bet ar nenoapaļotām lūpām. $\eta = n$ vārdā *mango*. $w = v$ vārdā *nav*. $y = j$. ? ir glotālais slēdenis (līdzīgs skaņai pa vidu vārdam *ne-e*).

(c) Nākamajās lapaspusēs ir daži bantava darbības vārdi. Darbības vārdi un tulkojumi ir sadalīti grupās pa 12, kopā ar tulkojumiem jauktā secībā katras grupas ietvaros.

Savietojiet darbības vārdus ar pareizajiem tulkojumiem!

1. tisici	4. tatcuŋcuʔa	7. ittacu	10. ici
2. paranŋan	5. setniŋni	8. tiʔiyaŋa	11. patŋa
3. patna	6. tiʔittu	9. pattum	12. pattuŋ
A. $mēs_{divsk/dsk}^-$ <i>galinājām tevi/jūs</i> _{divsk/dsk} ; $mēs_{divsk/dsk}^-$ <i>galinām tevi/jūs</i> _{divsk/dsk}		F. <i>es kliezdu</i> _{pag} .	
B. $mēs_{dsk}^+$ <i>ieklīdzāties uz viņu</i> ; $mēs_{dsk}^+$ <i>iekliegsimies uz viņu</i>		G. <i>tu smējies</i>	
C. <i>es iekliegšos</i>		H. <i>tu apsmējies par viņu</i> ; <i>tu apsmiesies par viņu</i>	
D. <i>es iekliezdos uz tevi</i> ; <i>es iekliegšos uz tevi</i>		I. $mēs_{divsk}^-$ <i>atvedam viņu</i>	
E. <i>es iekliezdos uz viņu</i> ; <i>es iekliegšos uz viņu</i>		J. $jūs_{divsk}$ <i>nomirsiet</i>	
		K. $mēs_{divsk}^+$ <i>apsmējāties par viņu</i>	
		L. $mēs_{divsk}^+$ <i>apsmiesimies</i>	

13. nik^hat	16. nik^hattaci	19. ik^hatta	22. nik^hattin
14. ik^hatcu	17. tik^hatcu	20. tik^hatnin	23. nik^hattaciʔa
15. ik^hattaŋciŋ	18. tik^hatŋa	21. tik^hattaŋniŋ	24. tik^hatŋaŋniŋ
M. <i>tu paņēmi mūs</i> _{divsk/dsk} ; $jūs_{divsk/dsk}$ <i>paņēmāt mūs</i> _{divsk/dsk} ; <i>tu paņemsi mūs</i> _{divsk/dsk} ; $jūs_{divsk/dsk}$ <i>paņemsiet mūs</i> _{divsk/dsk}		R. $jūs_{dsk}$ <i>paņēmāt mani</i>	
N. $viŋi_{divsk}$ <i>paņēma mani</i>		S. $jūs_{dsk}$ <i>paņemsiet mani</i>	
O. $viŋš/viŋi_{divsk/dsk}$ <i>paņēma mūs</i> _{divsk}		T. <i>tu paņemsi mani</i>	
P. $viŋi_{divsk}$ <i>paņems viņu</i>		U. $jūs_{divsk}$ <i>paņemsiet viņu</i>	
Q. $viŋš/viŋi_{divsk/dsk}$ <i>paņēma mūs</i> _{divsk} ⁺ / $jūs_{divsk}$		V. $viŋš/viŋi_{divsk/dsk}$ <i>paņems tevi</i>	
		W. $viŋš/viŋi_{divsk/dsk}$ <i>paņēma jūs</i> _{dsk} ; $viŋš/viŋi_{divsk/dsk}$ <i>paņems jūs</i> _{dsk}	
		X. $viŋi_{dsk}$ <i>paņēma viņu</i>	

25. iptuŋ	28. k ^h amyumcimka	31. tiwacuci	34. wattacuʔa
26. tiʔinacuci	29. itnanin	32. incuʔa	35. pim
27. waknaci	30. k ^h attu	33. tik ^h ansumcim	36. t ^h aktumka
Y. mēs ⁻ _{dsk} atvedām viņu uz augšu; mēs ⁻ _{dsk} atvedīsim viņu uz augšu		jūs ⁻ _{dsk} nosūtīsiet viņus ⁻ _{divsk/dsk}	
Z. es apsmējos par jums ⁻ _{dsk} ; es apsmiešos par jums ⁻ _{dsk}		FF. viņš paņēma viņu; viņš paņems viņu	
AA. jūs ⁻ _{divsk} pārdevāt viņus ⁻ _{divsk/dsk}		GG. mēs ⁻ _{divsk} pārdosim viņu	
BB. es liku jums ⁻ _{divsk} ieiet; es likšu jums ⁻ _{divsk} ieiet		HH. mēs ⁻ _{dsk} skatījāties uz viņiem ⁻ _{divsk/dsk} ; mēs ⁻ _{dsk} skatāties uz viņiem ⁻ _{divsk/dsk}	
CC. jūs ⁻ _{divsk} liksiet viņiem ⁻ _{divsk/dsk} uzvilkt (to)		II. es iemidzināju viņu; es iemidzināšu viņu	
DD. mēs ⁻ _{divsk} likām viņam uzvilkt (to)		JJ. mēs ⁺ _{dsk} iedevām viņam; mēs ⁺ _{dsk} iedosim viņam	
EE. jūs ⁻ _{dsk} nosūtījāt viņus ⁻ _{divsk/dsk} ;			

37. mik ^h iya	40. mik ^h iyaja	43. imsinka	46. waruŋu
38. imca	41. k ^h in	44. k ^h atyaŋ	47. k ^h at
39. k ^h araŋaci	42. waŋaŋ	45. mik ^h iyaŋ	48. t ^h aŋŋa
KK. es ienācu		QQ. viņš iet	
LL. mēs ⁺ _{divsk} gājām; viņi ⁻ _{divsk} gāja		RR. mēs ⁺ _{dsk} sastrīdējāties; mēs ⁺ _{dsk} sastrīdēsīties	
MM. mēs ⁻ _{dsk} pagulējām; mēs ⁻ _{dsk} gulēsīties		SS. mēs ⁻ _{divsk} gulēsīties	
NN. viņi ⁻ _{dsk} sastrīdējās		TT. viņi ⁻ _{dsk} strīdas	
OO. es atnākšu uz augšu		UU. viņš aizies	
PP. viņi ⁻ _{dsk} strīdējās		VV. viņš valkāja to	

III. daļa. Camlingu valoda un bantava valoda

- (d) Šajā lapaspusē ir arī dažas latviešu (1–36) vārdkopas, kā arī darbības vārdu formas camlingu (A–O) un bantava (AA–OO) valodās.

Katrai latviešu vārdkopai ir atbilstoša darbības vārda forma, vai nu camlingu, vai nu bantava valodā. Savietojiet latviešu vārdkopas ar pareizajiem kiranti tulkojumiem. Dažas kiranti darbības vārdu formas atbilst vairāk nekā vienai latviešu vārdkopai.

1. <i>viņi_{divsk} pārveda mūs_{dsk}⁻</i>	19. <i>jūs_{dsk} metāt (to) uz viņiem_{dsk}</i>
2. <i>viņš satika mani</i>	20. <i>mēs_{dsk}⁺ pabrīdinājām viņus_{divsk}</i>
3. <i>tu sūtīji mani</i>	21. <i>jūs_{dsk} ķircināt viņu</i>
4. <i>mēs_{divsk}⁻ nodejojām viņiem_{divsk}</i>	22. <i>viņi_{dsk} apskaus mūs_{dsk}⁻</i>
5. <i>viņi_{divsk} atstās (to) tev</i>	23. <i>jūs_{divsk} traucēsiet mani</i>
6. <i>es iekniebšu viņus_{divsk}</i>	24. <i>viņi_{dsk} nogalināja (to) tevis labad</i>
7. <i>mēs_{dsk}⁻ pateiksim</i>	25. <i>jūs_{dsk} palūdzāt mūs_{divsk}⁻</i>
8. <i>jūs_{divsk} saķemmējāt mani</i>	26. <i>viņš atstās (to) tev</i>
9. <i>tu samali to</i>	27. <i>jūs_{divsk} palūdzāt mūs_{divsk}⁻</i>
10. <i>viņi_{dsk} palīdzēs viņiem_{divsk}</i>	28. <i>viņš atveda viņu uz leju</i>
11. <i>mēs_{divsk}⁻ saucam viņus_{dsk}</i>	29. <i>viņi_{divsk} nogalināja (to) tevis labad</i>
12. <i>viņš iespers mani</i>	30. <i>mēs_{divsk}⁺ noslaucīsim viņus_{dsk}</i>
13. <i>viņš noslaucīja viņus_{dsk}</i>	31. <i>mēs_{dsk}⁺ pateiksim</i>
14. <i>viņš kniebj mūs_{divsk}⁺</i>	32. <i>es samalšu viņus_{dsk}</i>
15. <i>viņš sabradās jūs_{dsk}</i>	33. <i>viņš pārveda mūs_{dsk}⁻</i>
16. <i>viņš apskaus mūs_{dsk}⁻</i>	34. <i>mēs_{dsk}⁺ metīsim to</i>
17. <i>tu palīdzēji viņiem_{divsk}</i>	35. <i>viņš noliks to</i>
18. <i>viņi_{dsk} sabradās jūs_{dsk}</i>	36. <i>tu noturēji viņus_{dsk}</i>

camlingu valoda (ziemeļrietumu dialekts)

A. bikucyu	F. pakyo	K. takhlakine
B. chikāicāi	G. paphlodocyo	L. tangaide
C. horsumne	H. ringike	M. tangakacka
D. ityu	I. tahordumcum	N. tangasyucyu
E. pabaidika	J. taiku	O. taseida

bantava valoda

AA. bikcuci	FF. nib ^h emsinka	KK. tik ^h ansanyaŋ
BB. butcuŋcuciʔa	GG. nič ^h ikciŋci	LL. tinetŋaŋciŋ
CC. ceŋsumcim	HH. t ^h optacuciʔa	MM. tip ^h asuci
DD. id ^h apɲa	II. tik ^h ittanɲiŋ	NN. wintuŋciŋ
EE. ituwaŋ	JJ. ticurumyum	OO. yiŋin

(e) Pārtulkojiet šos darbības vārdus no camlingu valodas latviešu valodā visos iespējamajos veidos:

i. idum	iii. rinaci	v. khangucyu
ii. talosumcumne	iv. tadungdi	vi. tadungace

(f) Pārtulkojiet šos darbības vārdus no bantava valodas latviešu valodā visos iespējamajos veidos:

i. ticattanɲiŋ	iii. tiduŋyaŋ	v. taciŋciʔa	vii. paraŋa
ii. niseran	iv. piwacu	vi. nitaraci	viii. iptuci

(g) Pārtulkojiet bantava valodā:

i. jūs _{divsk} ienākat	iii. tu pārdodi viŋu
ii. es midzināju viŋus _{dsk}	iv. viŋi _{divsk} ķemmē viŋus _{divsk}

(h) Pārtulkojiet uz bantava un camlingu valodām (norādot formas abos camlingu dialektos, ja tās atšķiras):

i. mēs _{dsk} ⁻ atvedīsim viŋu	vii. mēs _{divsk} ⁺ aizgājām
ii. viŋš iedeva mums _{divsk} ⁻	viii. jūs _{dsk} iekliegsieties uz mani
iii. mēs _{divsk} ⁻ atnāksim	ix. viŋi _{divsk} apsmiesies par jums _{divsk}
iv. viŋi _{divsk} saķemmēs jūs _{dsk}	x. viŋi _{dsk} nomira
v. mēs _{divsk} ⁻ nogalinājām tevi	xi. viŋš palīdzēja viŋam
vi. mēs _{dsk} ⁻ sastrīdējāmies	xii. jūs _{dsk} nogalināsiet viŋu

—Semjuels Āmeds

Redaktori: Semjuels Āmeds, Ākošs Blaškovičs, Ivans Deržanskis (tehn. red.), Šindžini Ghoša, Ksenija Giļarova, Staņislavs Gurevičs, Boriss Iomdins, Bruno L'Astorina, Īmera Maknaita, Dans-Mirča Mirea, Paņs Tunle (galv. red.), Aleksejs Peguševs, Jans Petrs, Aleksandrs Piperskis, Marija Rubinšteina, Kazune Sato, Milēna Veneva, Elisija Vornera.

Latviešu teksts: Aleksejs Peguševs.

Lai veicas!

Divdesmit otrā Starptautiskā Lingvistikas Olimpiāde

Taibei (Taivāna), 2025. g. 20.–27. jūlijā

Atbilžu lapa

Komanda:

 Papildu paskaidrojumi atbildēm nav nepieciešami un netiks vērtēti.

I. dala.

(a)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.
33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.

(b)

[illegible]

II. dala.

(c)

[illegible]

III. daļa.

(d)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.

(e)

- i. idum — _____
 ii. talosumcumne — _____
 iii. rinaci — _____
 iv. tadungdi — _____
 v. khangucyu — _____
 vi. tadungace — _____

(f)

- i. ticattaŋciŋ — _____
 ii. niseran — _____
 iii. tidunyan — _____
 iv. piwacu — _____
 v. taciŋciʔa — _____
 vi. nitaraci — _____
 vii. paraŋa — _____
 viii. iptuci — _____

(g)

- i. $j\bar{u}s_{divsk}$ ienākat — _____
 ii. es midzināju viņus_{dsk} — _____
 iii. tu pārdodi viņu — _____
 iv. viņi_{divsk} ķemmē viņus_{divsk} — _____

(h)

	bantava valoda	camlingu valoda
i. $m\bar{e}s_{dsk}$ atvedisim viņu		
ii. viņš iedeva mums _{divsk}		
iii. $m\bar{e}s_{divsk}$ atnāksim		
iv. viņi _{divsk} saķemmēs jūs _{dsk}		
v. $m\bar{e}s_{divsk}$ nogalinājām tevi		
vi. $m\bar{e}s_{dsk}$ sastrīdējāties		
vii. $m\bar{e}s_{divsk}^+$ aizgājām		
viii. $j\bar{u}s_{dsk}$ iekliegsieties uz mani		
ix. viņi _{divsk} apsmiesies par jums _{divsk}		
x. viņi _{dsk} nomira		
xi. viņš palīdzēja viņam		
xii. $j\bar{u}s_{dsk}$ nogalināsiet viņu		